

PARLAMENTARNI IZBORI 2022

Premoćna pobjeda

Fidesz-KDNP-a, osvojena 135 mandata

FOTO: MTT/MINISZTERELNÖKI SAJTÓIRODA/FISCHER ZOLTÁN

3. stranica

Pedagoško usavršavanje „CroEdu”
u Gradišću 4. – 5. stranica

Kazivanje stihova u Krleži
7. stranica

Dvojezični križni put u Keresturu
14. stranica

Jedinstvo vjernih

Šopron/Civitas Fidelissima/Najvjerniji grad je kih 397 km daleko od naselja Ásotthalom/Zlatara, na ugarsko-srpskoj granici, kade je načelnik László Toroczka, peljač gibanja Mi hazánk/Naša domovina, koje je na izbori prošle nedilje zašlo i u Parlament sa sedam mandata. A kako dojde u kip Šopron s tim dalekim krajem? Tako da na koncu prošloga mjeseca, u tom naselju je postavljen monument, kako je rečeno „pozabljenim herojem Rongyos gárde“, na čelu s kapetanom generalštaba Pálom Prónayjem (u brončanom liku). Ova garda za trianonskim diktatom, suprot direkcije da moraju isprazniti područja zapadne Ugarske, sa svojim dobrovoljci je pod oružjem teritoriju proglasila Lajta Bánságom, misleći da će na ov način spasiti kraj. Zahvaljujući i njim i njevoj borbi, ispišeno je narodno glasovanje u Šopronu i okolici, rezultat je poznat. Kot i to, kako je spomenuti zapadno-ugarski grad postao i Civitas Fidelissima. No, su ovde u državni mediji i manje propagirana vjerna sela/Communitas Fidelissima, kraj hatara, od Narde do Petrovoga Sela, sve do Plajgora, čiji vijenci, s nazivom vjernih sel na maloj tablici, takaj su položeni pred spomenik u Ásotthalmi. Nam, jednim, današnjim stanovnikom spomenutih sel, ta gesta prez sumlje okripi dušu i srce. Ako za drugo ne, onda zato, jer to jedinstvo vjernosti stavlja u istu košaru, ne razlikuje i ne razgraničuje. Kad ta vjernost k zemlji Ugarskoj, jednako se odnosi na stanovništvo Narde, Gornjega Četara, Keresteša, Pornove, Hrvatskih Šic, Petrovoga Sela i Plajgora, ka su se, istina po drugi termini, ali još nek najednoč borila za Ugarsku, a potom su od januara do marcijuša 1923. ljeta sela i najzadpriključena k ovoj državi. U onu dob jedni drugim su prošli na svetačnost, jedni druge su poštovali za sve učinjeno, dobrim i plemenitim nakanjenjem. Danas imamo Turu vjernosti, od Narde do Pornove, objavljuju se izdanja, ka nanovič govoru samo o vjernosti pojedinih sel, a ne zamu pod povećalo vjernost kot jednu cjelinu. Kako je to da u Ásotthalomu, udaljeno skoro 400 km od nas, otkrili su u čemu leži tajna ove, vrijeda stoljetne, vjernosti svih sedam sel? I kako da mi, nasljednici naših junačkih praocev, nismo u štan preobrnuti na naš jezik pripadnost, na jedinstvo vjernih i ne moremo združeni biti u jednoj velikoj familiji, u koj su svi kotrīgi isti po zaslugi, cijeni i veličini?

Tiho

Glasnikov tjedan

Mađarski državljani s pravom glasa mogli su na biralištima u Mađarskoj i u diplomatskim predstavništvima Mađarske birati sastav Mađarskog parlamenta za razdoblje od 2022–2026. godine. 199 zastupnika. Pojednostav-

ljeno govoreći, mogli su birati između šest stranačkih lista koje daju 93 mandata u Mađarski parlament te u 106 izbornih jedinica dati glas za pojedinačne kandidate. Uz to birači upisani u 12 narodnosnih biračkih popisa mogli su glasovati na neku od 12 narodnosnih lista. Ako je narodnosna lista osvojila zakonom potreban broj glasova za punopravni ili povlašteni mandat osvojeni mandat je jedan od spomenuta 93 mandata.

Po broju upisanih birača, u narodnosnim popisima jedina je šansu za osvajanje povlaštenog punopravnog zastupničkog mandata (1/4 glasova potrebnih za osvajanje jednog mandata) imala lista njemačke nacionalne manjine. Ona je povlašteni mandat tako osvojila i na izborima 2018. Isti uspjeh postigla je na parlamentarnim izborima 3. travnja 2022. s dobivena 24 023 glasa. Lista hrvatske nacionalne manjine na čelu s Jozom Solgom dobila je 1692 glasa. U nastupajućem parlamentarnom ciklusu s jedanaest narodnosnih lista u Mađarskom parlamentu bit će jedanaest glasnogovornika. Dana 2. travnja 2022. po podacima Nacionalnog izbornog ureda u hrvatski birački popis za parlamentarne izbore bilo je upisano 2 277 hrvatskih birača. Godine 2018. taj je broj bio 2 298 birača. Za 21 birača više nego 2022. godine.

Glasnogovornici imaju ista prava kao i ostalih 199 zastupnika, ali nemaju pravo glasa. Kako je u intervjuu za informativno-politički tjednik Hrvatska riječ od 25. ožujka rekao tadašnji glasnogovornik Jozo Solga, čiji je mandat prestao 31. ožujka, odgovarajući na pitanje kako se provode izbori i glasanje konkretno za pripadnike hrvatske i drugih manjina: „Prvo se trebaju upisati u registar hrvatskih birača, kada su lokalni izbori onda se može glasati i za gradonačelnike i zastupnike i onda glasač nije ograničen da ne može glasati za stranke. Međutim, na parlamentarnim izborima mora birati – ili će se upisati u registar manjinskih birača i proširiti svoje pravo na izbore za narodnosnu listu, ali onda ne može glasati stranački i neće dobiti stranački listić već samo manjinsku listu. Zato mi konkuriramo sa strankama i zna se da smo hendikepirani u tome smislu. Ustavom je tako prihvaćeno i u Mađarskoj nema političke volje da manjinci odlučuju i o stranačkom životu ili da na primjer odlučuju o sastavu Vlade.“

„Jozo Solga, prvi s liste hrvatske nacionalne manjine u dužnosti glasnogovornika sudjelovat će u radu Mađarskog parlamenta i u nastupajućem parlamentarnom ciklusu.“

Jozo Solga, prvi s liste hrvatske nacionalne manjine u dužnosti glasnogovornika sudjelovat će radu Mađarskog parlamenta i u nastupajućem parlamentarnom ciklusu. Na pitanje Hrvatske riječi, kolegice Jasminke Dulić: „Kakvi su vaši uvjeti rada kao glasnogovornika? Imate li svoj ured, tajnicu?“, Solga je odgovorio: „Mi imamo ista prava kao i svaki parlamentarni zastupnik, jedina je razlika što nemamo pravo glasa na plenarnoj sjednici. Sredstva koje dobije jedan parlamentarni zastupnik dobijemo i mi, imamo i mogućnost formiranja svog kabineta, možemo zaposliti i plaćati savjetnike, troškovi nam se plaćaju, tako da je stopostotno primanje kao i svakom zastupniku. Unutar Narodnosnog odbora pri Parlamentu glasamo za prijedloge i ako inicijativa Odbora ide za izmjene i dopune nekih zakona koji se vežu za narodnosne zajednice.“

Branka Pavić Blažetin

Čitajte i širite Hrvatski glasnik, tjednik Hrvata u Mađarskoj!

HRVATSKI glasnik

Parlamentarni izbori 2022

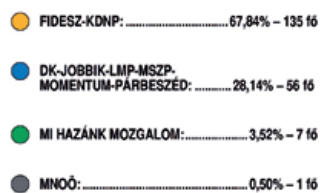
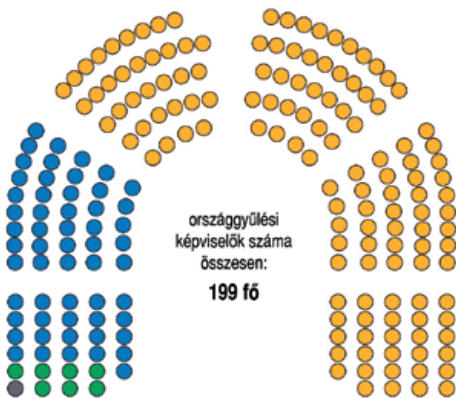
Premoćna pobjeda koalicije Fidesz-KDNP

U Mađarskoj su 3. travnja održani deveti po redu parlamentarni izbori od demokratskih promjena devedesetih godina. Po peti puta pobijedila je sa svojim partnerima stranka Fidesz na čelu s Viktorom Orbánom. Godine 2022. 7 693 857 mađarskih državljana s pravom glasa moglo je pristupiti izborima. Odaziv birača bio je visok, 69,54%. Prema preliminarnim rezultatima izbora nakon prebrojenih 98,96% glasova na nacionalnim stranačkim listama Fidesz je dobio 50,54% glasova, šesteročlani savez (Egységben Magyarországért) 40,86%, a stranka Mi Házánk 7,53% glasova. Lista njemačke nacionalne manjine dobila je 1,08% glasova.

Választás 2022

Parlamentni patkó

A 2022. évi országgyűlési választás előzetes eredménye

A szerzett mandátumok megoszlása:

	egyéni választás-kerületben	országos listán	közvetlenmlyes	össz.
FIDESZ-KDNP	88	47	0	135
DK-JOBBIK-LMP-MSZP-MOMENTUM-PÁRBESZÉD	18	38	0	56
MI HAZÁNK MOZGALOM	0	7	0	7
MNOÓ	0	0	1	1
összesen:	106	92	1	199

Foto: MTI

(a szavazatok 98,96%-ának összesítésén alapít)

Forrás: NVA / MTVA Szolgáltatások / MTI | www.mti.hu

U noći izborne pobjede Viktor Orbán je rekao kako je Fidesz-KDNP ostvario izbornu pobjedu kojom su obranili suverenitet i slobodu Mađarske. Najveću izbornu pobjedu od 2010. godine. Zahvalio se svima koji su pridonijeli istome, posebice volonterima kojih je bilo preko sto tisuća.

Za 199 mandata natjecale su se koalicija Fidesz-KDNP, koalicija šest stranaka (DK, Jobbik, Momentum, MSZP, LMP, Párbeszéd), pokret Mi Hazánk, MKKP, MEMO, stranka Normális Élet Párt te dvanaest lista nacionalnih manjina, među njima i Lista hrvatske nacionalne manjine. Važno je ovdje napomenuti kako prema broju upisanih birača u dvanaest narodnosnih popisa birača s nadnevkom dana izbora jedinu šansu za osvajanje povlaštenog mandata od dvanaest lista nacionalnih manjina imala je, što je i iskoristila, lista njemačke nacionalne manjine. Ostale narodnosne liste shodno praksi prethodnih dvaju parlamentarnih izbora i dva parlamentarna ciklusa mogu u Mađarski parlament i sada delegirati svaka svog glasnogovornika, bez obzira na broj glasova koji je dobila njihova lista. Predstavnik bez prava glasa.

Po djelomičnim rezultatima koje je objavio Nacionalni izborni ured premoćnu pobjedu u 88 od ukupno 106 izbornih jedinica (u kojima se bira po jedan zastupnik) dobili su kandidati koji su krenuli u bojama Fidesz-KDNP-a. Tek u dvije izborne jedinice izvan Budimpešte u Segedinu i Baranjskoj županiji I. pobijedili su kandidati koalicije šest stranaka, dok u samoj Budimpešti od 18 budimpeštanskih okruga kandidati koalicije Fidesz-KDNP-a pobijedili su u dva okruga, dok su u 16 okruga mandate osvojili

kandidati koalicije šest stranaka. Lista Fidesz-KDNP osvojila je 47 mandata, zajednička lista šesteročlane koalicije osvojila je 38 mandata, a lista Mi Hazánk 7 mandata. MKKP, MEMO i Normális Élet Párt nisu prešle izborni prag niti su njihovi kandidati osvojili pojedinačne mandate u izbornim jedinicama.

Koalicija Fidesz-KDNP premoćno je osvojila izbornu pobjedu na četvrtim za redom parlamentarnim izborima, 2010., 2014., 2018., i sada 2022. godine. Godine 2010. dobili su 263 mandata (68%), dok su 2014. i 2018. osvojili dvotrećinsku većinu. I 2022. po djelomičnim rezultatima osvojili su više od dvotrećinske većine od 199 mandata. Premoćna je to pobjeda. Kako je u izbornoj noći rekao Viktor Orbán, dosada najveća pobjeda od četiri uzastopne: „Osvojili smo ogromnu pobjedu, pobjedu koja se vidi i s Mjeseca i svakako i iz Bruxellesa. Izgledamo prilično dobro, izgledamo sve bolje i bolje, i možda nikada nismo izgledali tako dobro kao večeras.” Šestostranački savez Pétera Márki-Zajya postigao je jako loš rezultat. Na temelju dosadašnjih rezultata po izbornim jedinicama i listama Fidesz će imati u parlamentarnom ciklusu 2022.–2026. 135 man-

data (67,84%), a stranke oporbenog saveza 56 mandata (28,4%), stranka Mi Hazánk ušla je u Parlament i ima 7 mandata (3,52%), a jedan mandat (0,50%) osvojila je Lista njemačke nacionalne manjine (Državna samouprava Nijemaca u Mađarskoj). Lista njemačke nacionalne manjine osvojila je povlaštenu (narodnosni) mandat s 24 023 glasa.

Lista hrvatske nacionalne manjine

U hrvatskom biračkom popisu 2. travnja 2022. godine bilo je upisano 2277 birača, a Lista hrvatske nacionalne manjine (Hrvatska državna samouprava) koju vodi Jozo Solga dobila je po preliminarnim rezultatima 1692 glasa. To je blagi pad u broju glasova u odnosu na 2018. godinu, kada je Lista hrvatske nacionalne manjine dobila 1743 glasa. Po broju dobivenih glasova Lista hrvatske nacionalne manjine od jedanaest narodnosnih je lista druga iza liste njemačke nacionalne manjine s dobivenih 24 032, treća je lista slovačke nacionalne manjine s dobivenih 1176 glasova, četvrta rusinska lista s 613, peta rumunjska s 513, šesta srpska s 406, ukrajinska s 383, poljska s 262, grčka s 221, slovenska s 219, armenska s 160 i bugarska s 146 glasova.

Branka Pavić Blažetin

Pedagoško usavršavanje „CroEdu” u Gradišću

Na tri dane, od 17. do 19. marcijuša, lako bi mogli reći i potvrditi da Gradišće je postalo središte hrvatskoga obrazovanja u Ugarskoj. Naime, na našem tlu je organizirano pedagoško usavršavanje „CroEdu” s ključnom ulogom Hrvatskoga obrazovnog centra u Sambotelu. Hrvatski pedagoški i metodički centar kot glavni organizator, uz potporu Državnoga tajništva za odnose s vjerskim zajednicama i nacionalnim manjinami Ureda predsjednika Vlade ter uz Društvo za upravljanje fondom „Bethlen Gábor”, u sambotelskoj Hrvatskoj čuvarnici i školi Mate Meršića Miloradića je naoružao s novimi iskustvi i idejama kih pedeset hrvatskih učiteljev i učiteljic iz cijele države.

Pedagoge iz raznih regijov, iz Dvojezičnih škol, kot i iz škol s predmetnom nastavom, iz Starina, Santova, Kačmara, Aljmaša, Dušnoka, Salante, Lukovišća, Serdahela, Budimpešte, Bajе, Pečuha, Mohača, a pravoda najviše iz gradišćanskih naselj, Bizonje, Koljnofa, Petrovoga Sela, Hrvatskoga Židana i Sambotela, tri dane dugo su čekali šareni programi. Prvi dan navečer goste je pozdravio Ivan Guban, predsjednik Hrvatske državne samouprave, a drugi dan ujutro pedagoško usavršavanje su otvorile dvi glavne organizatorke stručnoga sastanka, Zsanett Vörös, ravnateljica Hrvatskoga pedagoškoga i metodičkoga centra u Budimpešti kot i domaćica Edita Horvat-Pauković, ravnateljica Hrvatske škole i čuvarnice Mate Meršić Miloradić u Sambotelu. Cijelo dopodne u već grup se je odvijala hospitacija na izabrani školski ura, tako je moguće bilo pogledati uru matematike, hrvatskoga jezika, glazbene kulture, likovnoga odgoja, tehnike, tjelesnoga, plesa, prirode i povijesti, od 1. do 5. razreda. Za oglednimi urami slijedila je diskusija, rasprava i analiza. Gosti su posjetili i dvi grupe u čuvarnici i nisu samo pogledali najpr zavježbani dičji program, nego su morali aktivno sudjelovati u pojedini točka. Za svoju pripravnost i dobro volju nagradjeni su i s dari, koji su pripravljeni od mališanov i njevih odgojiteljic. Uz

Na uri povijesti u 5. razredu

stručni sadržaj, otpodne pri jednournom slobodnom zanimanju bilo je moguće malo upoznati centar grada Sambotela, a na putu do Koljnofa obavezna je bila stan-ka u Prisiki, zbog posjeta Zbirki sakralne umjetnosti Hrvatov u Ugarskoj, čiji ravnatelj dr. Andrija Handler i sam je bio diozimatelj pedagoškoga skupa. Uprav tako kot i Agica Sarközi, ravnateljica Dvojezične škole i čuvarnice Mihovila Nakovića u Koljnofu, ka je pak pri daljnem djelatnom druženju u vlašćoj ustanovi peljala kolege i kolegice. Vjerujem da svim je bio jedinstven doživljaj pohoditi i isprobati sve segmente i djeliće Interaktivnoga muzeja Gradišćanskih Hrvatov u Koljnofu. Za večerom u restoranu Levanda, gosti su imali

Skupna igra u čuvarnici

prilikom druženja s domaćini i na plesničnici, uz svirku orkestra Vizin. Treći dan su slijedila stručna predavanja s temama digitalnih alata i materijalov, s predavači Janjom Žifković-Mandić, ravnateljicom pečuskoga Obrazovnoga centra Miroslava Krležu, s Marijom Žužić iz Hrvatskoga vrtića, osnovne škole i učeničkoga doma Santova, a stručni razgovor se je peljao oko pripravljanja udžbenika hrvatskoga jezika za 1. razred dvojezične škole s Klarom Marić, učiteljicom sambotelske Hrvatske škole i čuvarnice Mate Meršić Miloradić. Čaba Horvath, ravnatelj Izdavačke kuće Croatia predstavio je još digitalne obrazovne materijale za škole s predmetnom nastavom.

Učiteljica Ivana Vrščak s Noelom Vargom-Farkasom oko rimske povijesti

Tiho

Organizatorska rič o skupu

Ravnateljica Hrvatskog pedagoškog i metodičkog centra Zsanett Vörös: – Za mjesto održavanja ovogodišnjeg pedagoškog usavršavanja Sambotel i Gradišće izabrani su iz razloga što smo svakako htjeli raditi na terenu, u školskom, učioničkom okruženju u kojem se odvija nastava uživo. Pošto je Hrvatska škola i vrtić Mate Meršić Miloradić u održavanju Hrvatske državne samouprave s jedne strane htjeli smo pokazati kako se radi u toj novoj ustanovi, a s druge strane pak željeli vidjeti kako rade kolegice iz Republike Hrvatske u osnovnoj školi s jednim kodom, što znači, samo na hrvatskom jeziku. Sada smo mogli vidjeti kako se bez korištenja mađarskoga jezika može raditi i u sklopu predmetne nastave, poput povijesti. Za sada stalno zaposlene učiteljice iz Republike Hrvatske rade jedino u Sambotelu. Vidjeli smo izvrsne sate, s puno motivacije, drago nam je što smo mogli razmijeniti iskustva te uzajamno upoznati naše teškoće i uspjehe. To je, uostalom, i cilj usavršavanja, uz upoznavanje kolegica i kolega, a kasnije se mogu dovesti i učenici na ekskurzije, važno je i druženje te jačanje zajedništva nastavnika. Jako smo zadovoljni, mislim da smo mogli prikupiti puno ideje i materijala, nadam se da su i kolegice i kolege imali slične doživljaje. Svi su uložili puno truda u školski i vrtićki rad, čestitam svim kolegicama, prvenstveno ravnateljici Editi, koja sve to drži u rukama i svakodnevno trenira svoje kolegice posjećujući njihove sate. Mislim da je kolegama ponajprije dala puno hrabrosti kako bi s ponosom predstavili svoj školski rad.

Zsanett Vörös i Edita Horvat-Pauković na ulazu ustanove

Ravnateljica Hrvatske škole i čuvarnice Mate Meršić Miloradić u Sambotelu Edita Horvat-Pauković: – Na prvi poziv automatski sam odgovorila potvrdno. Premda je priprema predstavljala velik izazov i zadaću, s druge strane bila nam je velika čast što je izabrana naša ustanova, koja kao što znamo ima kratku povijest. Ovo nam je treća školska godina otkad djelujemo samostalno, a usavršavanje je predstavljalo novu mogućnost da se pokažemo i dokažemo kako je doista bilo vrijedno uložiti ne samo trud već i novac u osnivanje ove ustanove. Djeci smo rekli da očekujemo goste, kako se ne bi uplašila. I ja sam imala sat u 2. razredu, ti su učenici živahniji, a danas su bili i pomalo uplašeni, ali su srdačno dočekali naše goste, pripremajući se s velikim uzbudjenjem. Moram se zahvaliti kolegicama i djeci što su dali sve od sebe, sve što su mogli!

Drugi sajam poljoprivrednih proizvođača i obrtnika

Predstavljena obiteljska gospodarstva Kalače i okolnih naselja

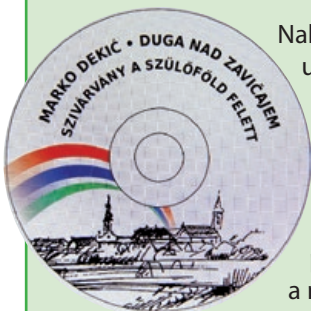
Kada je krajem veljače u suorganizaciji Samouprave grada Kalače, Kalačkog inovacijsko-prosvjetnog centra i Farme Szigeti u Kalači uspješno priređen Sajam poljoprivrednih proizvođača i obrta na kojem je sudjelovalo blizu dvadeset poljoprivrednika iz Kalače i okolnih naselja, organizatori su najavili kako će se takvi sajmovi organizirati i u buduću, sa željom da postanu tradicionalni. Tako je sajam ponovljen 19. i 20. veljače na šetnici u središtu grada, uz sudjelovanje dvadeset proizvođača. Među glavnim ciljevima organizatora ističe se predstavljanje poljoprivrednika i obrtnika te njihovih kvalitetnih domaćih proizvoda. Na sajmu su predstavljeni proizvodi obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava i obrtnika, meso i mesne

prerađevine mliječni proizvodi, sirevi, med, čokolada, vina, rukotvorine, a dakako i dva najpoznatija proizvoda, kalački hungarikumi, mljevena crvena paprika i prepoznatljivi kalački vezovi. Osim što su predstavljeni proizvodi su ponuđeni i na prodaju i kušanje. Među proizvođačima se predstavilo i obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo MikNik obitelji Anišić iz Bačina, koje je predstavilo svoje proizvode, meso i suhomesnate proizvode od svinjskog i goveđeg mesa, te mliječne proizvode i sireve. Na nedavni poziv gradonačelnika Géze Filviga sajam je 19. veljače posjetio i generalni konzul RH u Pečuhu Drago Horvat sa suradnicima koji se susreo s idejnim pokretačem sajma Tamásom Szigetijem i predsjednicom Hrvatske samouprave Marijom Ivó. Kako je na svom službenom Facebook profilu uz ostalo istaknuo kalački gradonačelnik, vrlo važnim smatra jačanje međunarodnih veza, među njima i sa susjednim zemljama. Naglasio je kako je generalni konzul RH Drago Horvat grad Kalaču posjetio posebno za ovu prigodu.

S.B.

Objavljena zvučna knjiga Marka Dekića „Duga nad zavičajem”

Nakon što je prije nekoliko godina obnovljen rad santovačke Državne udruge šokačkih Hrvata s novim članstvom i pod novim vodstvom oživljen je društveni i kulturni život, očuvanje materijalne i kulturne baštine, te objavljivanje raznih promotivnih izdanja.

Ovih dana u nakladi Državne udruge šokačkih Hrvata objavljena je zvučna knjiga hrvatskog pjesnika Marka Dekića „Duga nad zavičajem”, naslovljena prema njegovoj prvoj istoimenoj zbirci dječjih pjesama. Na nosaču zvuka nalazi se 29 Dekićevih pjesama, uglavnom na hrvatskom,

a neke i u prijevodu na mađarski jezik. Pjesme možete slušati u interpretaciji dramskog umjetnika Stipana Đurića, dok su glazbene elemente uredili Zoran Barić i Szabolcs Északi.

Projekt zvučne knjige ostvaren je u sklopu projekta oznake NKUL-KP-1-21/1-001546, koji je putem Državnog tajništva za nacionalnu politiku i Fonda „Gábor Bethlen” financirala Vlada Mađarske. Izdavanje zvučne knjige podržala je i Hrvatska samouprava Santova te Hrvatska samouprava 12. okruga Budimpešte. Predstavljanje zvučne knjige prema planu trebalo bi se održati 12. ožujka ove godine povodom svečanog otvorenja novog sjedišta i zavičajne zbirke Državne udruge šokačkih Hrvata. Sjedište udruge smješteno je u bivšoj seoskoj kući koja je kupljena i obnovljena u okviru Programa „Mađarsko selo” potporom od 13 milijuna forinti.

S.B.

Školsko natjecanje u kazivanju stihova

U Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi, gimnaziji i učeničkom domu Miroslava Krleže od 21. do 25. ožujka održana je tradicionalna godišnja priredba pod nazivom „Dani hrvatskoga jezika“. Treći dan protekao je u znaku školskog natjecanja u kazivanju stihova na hrvatskom jeziku. Natjecali su se svi učenici škole, od 1. do 12. razreda, u pet kategorija.

Školsko natjecanje u kazivanju stihova u kategoriji 1.-2. razred i u kategoriji 4.- 5. razred ocjenjivao je tročlani ocjenjivački odbor u sastavu predsjednica Marija Bošnjak, Ana Dujmov i Ana Rea Ječud. Jedanaest učenika se nadmetalo u prvoj i jedanaest u drugoj kategoriji. Svi su učenici osim jednoga kazivali stihove hrvatskih pjesnika rođenih u matici, a tek jedan stihove nekog hrvatskog pjesnika rođenog u Mađarskoj (Stipana Blažetina). Izabrani su stihovi sljedećih pjesnika: Stanislav Femenić, Jadranka Čunčić – Bandov, Aleksandar Kalmar, Barbara Tanodi, Vedrana Solin, Josip Balaško, Nevenka Vidak, Luko Paljetak, Natali Šarić, Pajo Kanižaj, Ivica Smolec, Zvonimir Golob, Zvonimir Balog, Dragutin Tadijanović, Mladen Kušec, Grigor Vitez i Stjepan Jakševac.

Rezultati 1.-2. r.

1. David Dimák, 2B (Vedrana Solin: Sapun objavljuje rat)
2. Réka Gulyás, 2A (Jadranka Čunčić – Bandov: Jesenska garderoba)
3. Bennett Oláh, 1A (Jadranka Čunčić – Bandov: E, baš hoću)

Rezultati 3.- 4. r.

1. Damjan Dániel Végh, 4B (Luko Paljetak: Mačka kod psihijatra)
2. Aron Crnković, 3B (Zvonimir Balog: Gnjavator)
3. Adél Sztanics, 4A (Mladen Kušec: Pozdrav)

Školsko natjecanje u kazivanju stihova u kategoriji 5.- 6. r., 7.-8. r., i N/9. - 12. r. ocjenjivao je tročlani ocjenjivački odbor

u sastavu predsjednik Stjepan Blažetin, Lila Trubić i Árva Biró.

U kategoriji 5.-6. r. natjecalo se 14 učenika. Ni jedan od njih nije kazivao stihove hrvatskih pjesnika u Mađarskoj. Biralu su stihove Mladena Bjažića, Zvonimira Goloba, Luke Paljetka, Ljiljane Jelaska, Dragutina Tadijanovića, Grigora Viteza, Vere Vuletić, Otona Župančića, Nikole Miličevića, Vladimira Nazora, Zvonimira Baloga i Vesne Parun.

Rezultati 5.- 6. r.

1. Paula Berisa, 5B (Ljiljana Jelaska: Gužva u povrtnjaku)
2. Mira Kántor, 6A (Grigor Vitez: Kako rastu djeca)
3. Kirill Krisztián Gyulai, 5B (Dragutin Tadijanović: Računska zadaća)

U kategoriji 7.-8. r. natjecalo se dvanaest učenika. Njih petero kazivalo je stihove hrvatskih pjesnika u Mađarskoj (Đuso Šimara Pužarov, Josip Gujaš Džuretina, Marko Dekić, Roza Vidaković), dok je učenica 8B razreda Emilia Sörös kazivala svoju pjesmu. Kazivali su se stihovi Vladimira Kovačića, Kumana Landeke, Vesne Parun, Gustava Krkleca i Tina Ujevića.

Rezultati 7.- 8. r.

1. Ruta Erić, 8A (Gustav Krklec: Srebrna cesta)
2. Zamira Gomorka, 7B (Luko Paljetak: Leptir)
3. Emilia Sörös, 8B (Emilia Sörös: Prvi osjećaji)

U kategoriji N/9. r.-12. r. natjecalo se ukupno osamnaest učenika. Troje učenika nultog razreda, četvero 9. r., sedam učenika 10. r. i četvero učenika 11. r. Dvoje učenika kazivalo je stihove hrvatskih pjesnika u Mađarskoj (Miše Jelića i Đuse Šimara Pužarova). Ostali su kazivali stihove Vere Vuletić, Tina Ujevića, Josipa Pupačića, Petra Preradovića, Dobriše Cesarića, Vladimira Nazora, Dragutina Tadijanovića, Vesne Parun, A.G. Matoša i Nikole Miličevića.

Rezultati N/9.-12. r.

1. Dorina Hilmer, 11. r. (A.G. Matoš: Samotna ljubav)
2. Mira Fekete, 10. r. (Đuso Šimara Pužarov: Ne zaboravi)
3. Zora Deák, 10. r. (Dragutin Tadijanović: Kad mene više ne bude)

Najbolji u kategoriji 1.- 2. r.

Najbolji u kategoriji 3.- 4. r.

Priče iz davnine – „Šuma Striborova“

U Hrvatskom kazalištu Pečuh učenici škole Miroslava Krležje 17. veljače mogli su uživati u simpatičnoj izvedbi Šume Striborove koju je na scenu postavilo Kazalište „Hotel Bulić“. Gostovanje Kazališta „Hotel Bulić“ ostvareno je posredstvom Ministarstva vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske – Generalnog konzulata Republike Hrvatske Pečuh u godini obilježavanja 30. obljetnice međunarodnog priznanja Republike Hrvatske.

Tko ne poznaje bajku Ivane Brlić Mažuranić i Domaće, koji pomažu ubogoj starici u razotkrivanju snahe „guje“? Glumica, ujedno i redateljica predstave Senka Bulić i Jure Radnić oduševili su svojom polusatnom glumom, kao i jednostavna ali efektna scenografija i glazba koju potpisuje Tomislav Ćurković, dok je kostime izradio Oliver Jularić. Dvoje glumaca glume različite likove u koje se prebacuju iz minute u minutu, ali imaju i ulogu pripovjedača. Golicaju maštu malih i velikih i svih zaljubljenika kazališta. Pogotovo onih koji su se dali na licu mjesta „uvučiti“ u priču i „učiti“ u prekrasan vizualni svijet pozornice, očarani staroslavenskom mitologijom i njenom kazališnom postavom koju je načinilo Kazalište „Hotel Bulić“. Dobili smo želju i mi odrasli da ponovno uzmemo u ruke Priče iz davnine, koje je Ivana Brlić Mažuranić objavila 1916. godine i do sada su prevedene na pedeset jezika. Sve njene priče iz davnine imaju poruku poštovanja roditelja, temelje se na hrvatskim pričama, legendama, hrvatskoj narodnoj predaji te svijetu drevne slavenske mitologije. Iz njih zrači čarobnost, tajnovitost, nose u sebi strah za poštene i nemoćne junake i njihovu

sudbinu. I uvijek na kraju donose katarzu, sreću koju čekaju mali, a i oni malo stariji čitatelji.

Kako ističu povjesničari književnosti: „Pisana raskošnim i uzbuđljivim stilom, ‘Šuma Striborova’ je postala kulturni tekst hrvatske dječje književnosti. Čuveni Stribor (Stribog) je bio slavenski bog vjetera i šume. Pod njegovim vječnim pogledom i s njegovim dopuštenjem, na kraju putovanja začaranom šumom, saznat ćemo što je najvrjednije u životu.“

Sama redateljica i glumica Senka Bulić je pak izjavila sljedeće: „Mislim da je Ivana Brlić Mažuranić najbolja hrvatska povijesna autorica. Njezin tekst ostavila sam integralno. Igramo cijelu njezinu bajku, autentično, nisam imala neke dramaturške rezove jer poštujem taj njezin jezik, beskrajno pametan i moderan, bajkovit i zapravo čudesan. Htjela sam napraviti takvu predstavu, čim uđete u dvoranu, odete u neki drugi svijet“.

Branka Pavić Blažetin

Hrvatska matica iseljenika

revija i izbor najljepše Hrvatice u narodnoj nošnji izvan RH

Njavljujemo 9. Reviju i izbor najljepše Hrvatice koji će se u organizaciji Udruge Stećak i suorganizatora Hrvatske matice iseljenika od 4. do 9. srpnja 2022. održati u Tomislavgradu (BiH).

Nema ljepšeg od djevojke koja ponosno nosi hrvatsku nošnju. Prijavi se na 9. Reviju i izbor najljepše Hrvatice u narodnoj nošnji izvan RH koja je u pripremi, upoznaj djevojke iz cijeloga svijeta koje okuplja ljubav prema hrvatskoj tradicijskoj kulturi i budi dio super ekipe. Cilj ovog programa je promocija hrvatske baštine i potpora Hrvatima BiH u očuvanju hrvatskog identiteta. Djevojke koje su sudjelovale online 2020. mogu se ponovno prijaviti na ovogodišnju tradicionalnu Reviju. Broj sudionica je ograničen, stoga na vrijeme rezerviraj svoje mjesto!

Zatražite pozivno pismo i više informacija na snjezana.jurisc@matis.hr.

Trenutak za pjesmu

**Igrajte nam mužikaši,
nek se naše srce raši!
Zaigrajte dudu naše
Poskočite lepe snaše!**

xxx

**Zaigrajte nam veselo
kaj bu čuti v Novo Selo.
Morti koja tancarica
odonud se sim dosmica.**

*Narodna:
Igrajte nam mužikaši
(ulomak)*

Skromni trenutki spominjanja pri grobu

250. obljetnica rođenja „prisičkoga farnika“ Jožefa Ficka

„Naš otac si, Fitzko Jože! / Još si živ med nami!
Kažeš prostim pute Bože / Još kot prah va jami!“

Tako je slovio o njemu u zadnjoj štrofi Mate Meršić Miloradić, u pjesmi pod naslovom „Gospodin Jože Fitzko“, ku je 15. marcijuša, utorak, na prisičkom spomen-svečevanju i prešao dr. Andrija Handler, direktor mjesne Zbirke sakralnih umjetnosti Hrvatov u Ugarskoj. Iako je šaka Prisičanov najprlje skupadošla na dvoru Kultur-noga doma, spominjajući se na Ugarsku revoluciju 1848./1849. s recitacijom i pjesmom, program svečevanja je nastavljen u cimatoru kod groba „prisičkoga farnika“, kako se je i on sam potpisao pri svoji djeli.

Skromni broj nazočnih

No veljek pri listavanju stručne literature pojavila se je dilema, zašto na prisičkom grobu piše za rođendan 13. marcijuš, dokle u znanstveni knjiga se spolom spominje datum, 15. marcijuša 1772. ljeta. Akademikar dr. Nikola Benčić za dokaz Fickinoga rođendana poslao mi je „Tabelu“ nabranja njegovih knjig ku je Jožef Ficko sastavio 1836. ljeta, kad je prosio za dodiljenje časti kanonika. „Jasno se vidi da je on sam zapisao 13. marcijuš, kojega su naši ljudi, u prvom redu kanonik Martin Meršić ml. krivo odvezali i gledali za 15. marcijuš. I ja sam to preuzeo od Meršića ml. Dao sam si datum potvrditi od vlč. Ivana Karalla, ki je najbolji stručnjak u sastavljanju životopisov naših farnikov i on je potvrdio 13. marcijuš. Ako je Meršić ml. vidio samo krsne knjige, a ne matične knjige rođenja, onda more biti pokršćen 15. marcijuša. Ali ki bi to danas mogao točno zviditi“ razriješio je s timi riči „ganjku“ dr. Nikola Benčić oko rodnoga dana duhovnika i pisca, ki je sprohadjao staru baroknu tradiciju i bio glavni poticatelj kulturnoga razvoja Gradišćancev. Fickin životopis ukratko je prešao kod groba peljačica Kultur-noga doma, Eszter Kirizs-Koósz, naglašavajući da priljubljeni farnik Prisičanov, podrijetlom Slovenac, već od 40 ljet je bio farnik gradišćanskohrvatskoga naselja, aktivno je potpirao s milodari crikvu rodnoga mu naselja, Boreče, ali uprav tako je dao pineznu potporu i prisičkoj fari. U susjednom Malom Židanu inicirao je gradnju školskoga doma. K sebi je zeo dvoje dice, jednu divojku ku je onda odgojio u katoličanskoj vjeri i jednoga dičaka Jure Juranića, ki se je polag njega izučio za duhovnoga pastira i za njegovom smrću postao je i dušobrižnik Prisike. O važnosti Fickinih književnih djel govorio je dr. Andrija Handler, istaknujući da Prisičani moru biti gizdavi na njega, jer su imali desetljeća dugo vridnoga farnika, a s druge strane on je razvio bogatu nabožnu literaturu ku je onda njegov narod rado i štao. Nje-

mu u čast će se u septembru u Zbirki organizirati i znanstveni skup, na kojega je jur najpr pozvao svakoga, direktor. Naž-gana je svića, položeni su vijenci uz molitvu, pod peljanjem mjes-noga duhovnika, Lászlóa Dömö-tóra. Himna Gradišćancev zaglu-šala je pod prisičkim nebom, u čast jubilar-noga autora *Kratkoga pregleda sztaroga zakona, Kratkoga pregleda novoga zakona, Razlaganya velikoga katekizmu-sa, Nove hizse zlate i Novoga ma-rianszkoga cvetya*, ki je „po hr-vatsku rastolmačil Višnjemu na diku...“

Tiho

Spomenik čeka na obnovljenje

Hrvatska samouprava budimpeštanskog XV. okruga u posjetu Čakovcu

Hrvatska samouprava XV. okruga na čelu s predsjednikom Stjepanom Kuzmom već više od 20 godina radi na uspostavi i razvoju dobrih odnosa s općinama u Hrvatskoj. Ove su godine posjetili Čakovec i uspostavili nove oblike suradnje. U okviru posjeta Stjepan Kuzma otvorio je izložbu učenice Graditeljske škole.

O posjetu nas je izvijestio predsjednik samouprave.

Inicijalni posjet ostvaren je prošle godine kada se predsjednik Hrvatske samouprave XV. okruga susreo s profesorom dr. Krunoslavom Bedijem i ravnateljem Graditeljske škole u Čakovcu Damirom Srnecom. Osim građevinskih predmeta Graditeljska škola u Čakovcu svojim učenicima podučava računalne i multimedijске vještine te izradu rukotvorina. Voditelj ove sekcije je profesor dr. Krunoslav Bedi, a njegovi učenici u sklopu cjelovitog projekta održavaju samostalne izložbe, te prikazuju video uratke i publikacije. Na narednim sastancima, na kojima su dogovoreni obilasci spomenika Petru Zrinskom u Hrvatskoj, Mađarskoj i Austriji te završni program u Budimpešti i Čakovcu, sudjelovao je i načelnik općine prijatelja Donjeg Kraljevca Miljenko Horvat. Posjeti su ostvareni u okviru programa obilježavanja 350. godišnjice smrti Petra Zrinskog i Frana Krste Frankopana.

Otvaranje izložbe učenice Graditeljske škole Dore Novkinić

Dana 15. rujna 2021. u Budimpešti u organizaciji Hrvatske samouprave XV. okruga sastali su se ravnatelj Graditeljske škole u Čakovcu Damir Srnec i ravnateljica HOŠIG-a Ana Gojtan.

„Gospodin Srnec bio je toliko oduševljen prezentacijama učenika da je zatražio da se one predstave i u Čakovcu, a otada dvije škole surađuju u nekoliko pedagoških područja. Naš je cilj povezivanje škola kroz različite projekte”, izjavio nam je predsjednik Hrvatske samouprave XV. okruga Stjepan Kuzma.

Nakon uspješne prezentacije Hrvatska samouprava XV. okruga dobila je poziv na izložbu učenice Graditeljske škole Dore Novkinić, koji je rado prihvaćen. U sklopu izložbe predstavljeni su učenički radovi, plakati, pozivnica i katalog izložbe te instalacije slika. Izložbu je otvorio predsjednik Hrvatske samouprave Stjepan Kuzma. Ravnatelj Graditeljske škole Dore Novkinić Damir Srnec između ostalog iznio je lijepe uspomene o hrvatskoj školi u Budimpešti, izazivši nadu da će se suradnja škola nastaviti. *Neda Maretić*

Predstavljanje Hrvatskog katoličkog kalendara 2022

U suorganizaciji Hrvatske samouprave XVI. okruga i Hrvatske samouprave XIX. okruga u prostorijama Croatice predstavljeno je novo izdanje Hrvatskog katoličkog kalendara 2022. Izdanje su promovirale glavna urednica Lilla Trubić i moderatorica Kristina Goher.

Izdanje su promovirale glavna urednica Lilla Trubić i moderatorica Kristina Goher

„Zahvalna sam što sam izabrana za sastavljanje ovog izdanja. Tu zadaću dobila sam od Odbora za vjerska pitanja Hrvatske državne samouprave, Hrvatskog kulturnog i sportskog centra Josip Gujaš Džuretin u Martincima te hrvatskog glasnogovornika u Mađarskom parlamentu Joze Solge”, izjavila je urednica knjige Lilla Trubić.

Knjiga je namijenjena svim Hrvatima u Mađarskoj, a izdana je povodom 75. godišnjice objavljivanja Kalendara Presvetog Srca Isusova. Uz bogat fotografski i kalendarski dio Kalendar donosi izvješća o vjerskim priredbama Hrvata u Mađarskoj, propovijedi, izvješća o vjerskom životu u školama, pučkim vjerskim običajima i književnim djelima.

Tiskanje Kalendara financirao je Fond „Gábor Bethlen”, uz podršku hrvatskog glasnogovornika u Mađarskom parlamentu Joze Solge. Nakladnici su Hrvatski kulturni i sportski centar Josip Gujaš Džuretin i Croatia,

Priredbu je kazivanjem stihova na hrvatskom jeziku uveličala učenica HOŠIG-a Lilla Bengyeszokov.

Neda Maretić

Zbogom Šičan, Zbogom Vinci Geošić! (1961. – 2022.)

I otpravit ćemo se redom...Ki prlje, ki kasnije. Nij' oprošćenja, nij' pardona. I zopet nas je manje, i zopet nam sfaljuje rič u gutu, i zopet nas riže, bode strah i trepet, i zopet nas smrt jada i rasturobi od minute do minute. S ovo-ljetnoga petroviskoga zidnoga kalendara, koji je napravljen u duhu 70. obljetnice Hrvatskoga kulturnoga društva „Gradišće“, na stranici marcijuša Ti se smiješ. Kipic je načinjan pred desetimi ljeti i pred velikim svečevanjem petroviskih tancošov. Nije to slučajno, čim već simbolično da uprav 23. marcijuša, u srijedu si nas napustio, a drugi dan su se začele probe za seniorske tancoše, za sridnje generacije na ljetno veliko slavlje, kade Tebe jur biti neće. A kad se je nosio glas i veselje hrvatskoga folkloru od Budimpešte do Kermenda, od Hrvatske do Austrije, onda si bio čvrsti stup ovoga društva. Skupa s prijateljem Hancsom, Zoltanom Kurczom, ki Ti je jur i put izgazio. Dobro si znao, on Te jur čeka na nebeski daska u Šokačkom svatovcu, tamo ste sad jur dva solisti, kot i u igrokazu, kad ste tako fenomenalno formirali ulogu slipca i plantavoga s timi elementarnimi čuti i snagom od igrokazanja, vik odani i talentirani zabavljači drugih. Zato i nisi shranjao, Tebe jur čeka prijatelj u višini. Terapije, putovanja u Budimpeštu, i zapravo ufanje su Te misece dugo držali i onda nagli pad tjelesni i duševni. U srijedu uvečer, dokle se je maša služila za tvoju pokojnu sestru i šogora, Ti si jur bio pripravan u svojem domu na putovanje, na ostavljanje najbližnjih, matere, žene i kćerke. U crikvi sv. Štefana i za Te je izgovorena molitva, u toj crikvi, u kojoj si mnogo ljet darovao svoju nesebičnost, ručnu šikanost kot tišler i odanost za društvo, za zajednicu, za vjernike kot kotrig Farskoga tanača. Čudakrat si sprohodio petrovisku hodočasnu grupu, prilikom šetnje do Celjanske Marije, bistvujući nas na izdržavanje muke i boli, kako smo mi sad Boga prosili za Te da ovo trpljenje donese i spasenje.

U subotu, 26. marcijuša, otpodne zajafkali su se petroviski zvoni, a tamburaški glas Te odsprohodio na vjekovječno počivanje. Čuvat ćemo Te u najlipši spominki, ne samo tancoši i igrokazači, nego svi mi skupaspravljeni u vjeri. Sanjaj mirno Šičan, neka Te Bog objami i med svoje primi, a tvojim najbližnjim neka daruje batrenje i utišenje za slijedeće dane i misece.

Timea Horvat

Farniku Branku Kornfeindu čestitali i u Nardi

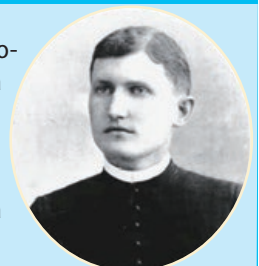
Na sredini jubilar s nardarskimi zastupniki

Farnik Vincjeta, Čajte i Čembe u Austriji, mag. Branko Kornfeind, pred kratkim su svečevali svoj 70. rodjendan. Za krugom slavija u bivšoj fari, Pandrofu i Novomu Selu, na sadašnji mjesti službovanja i po domaćoj fari Trajštofu, 13. marcijuša, pri nediljnoj maši su im čestitali okrugli jubilej i nardarski vjerniki. Kristina Glavanić, načelnica Narde, Agica Hoós-Antal, predsjednica mjesne Hrvatske samouprave ter Antal Bošić, predsjednik Farskoga tanača zaželjili su im dobro zdravlje i da još mnogo ljet dođu u njevo selo maševati na materinskom jeziku. Dušobrižnik iz susjedne fare, na hrvatskom jeziku služu svetu mašu u nardarskoj crikvi, misečno jednoč, jur od decembra 2012. ljeta, za što su im neizmerno zahvalni Nardarci.

Tiho

ŠOPRON

U gradskoj crikvi sv. Duha, 9. aprila, u subotu, početo od 11 uri, služit će se maša-zadušnica za mučenika črljenoga terora, farnika Antona Szemellikera. Mašu na hrvatskom jeziku će predvoditi kanonik iz Vulkaprodštofa, Tome Krojer. Po svetoj maši slijedi položenje vijenca kod spomen-ploče.

Niz odluka Hrvatske samouprave Šomođske županije

U gradu Barču 7. veljače svoju je prvu sjednicu u 2022. godini održala Hrvatska samouprava Šomođske županije. Od sedam zastupnika sjednici se odazvalo njih šest. Predsjednica samouprave je Jelica Csende, a zamjenica predsjednice Klara Kovač. Dio administrativnih poslova obavljaju djelatnici Samouprave šomođske županije, koji su to učinili i ovaj put, pa je na sjednici sudjelovala i zamjenica bilježnice koja je zadužena za financije.

Na sjednicu se redovito pozivaju i poslovna savjetnica Hrvatske samouprave Šomođske županije Kristina Kraner i glasnogovornik Jozo Solga. Pored njih na sjednicu su pozvani glavna urednica Hrvatskog katoličkog kalendar 2022 Lilla Trubić, predsjednik barčanskog KUD-a „Podravina“ Zoltán Solga, zamjenica predsjednice Hrvatske samouprave Barča Andrea Felső Kovács, referentica Samouprave za odnose s nadležnim školskim okrugom Anica Popović Biczák i voditelj Ureda HDS-a David Gregeš.

Za sjednicu je predloženo dvanaest točaka dnevnoga reda koje su i prihvaćene. Obuhvaćale su sazivanje narodnosnog foruma, obnovu svih dosadašnjih ugovora o suradnji, raspravu o lukoviškoj Zavičajnoj kući, organiziranje kulturnih, vjerskih i sportskih događanja, pregled rada obrazovnih institucija s hrvatskim programom i predstavljanje Hrvatskog katoličkog kalendar 2022. Razgovaralo se i o potpori od milijun forinti koju daje HDS ako županija skupi isto toliko vlastitog udjela. Svaka hrvatska samouprava Šomođske županije u tu svrhu uplaćuje 70 tisuća forinti na zajednički račun Foruma za suradnju hrvatskih samouprava Šomođske županije. Donesena je odluka da na račun Foruma Hrvatska samouprava Šomođske županije iz svog proračuna uplati milijun forinti te je prihvaćeno izvješće o radu i financijsko izvješće Foruma za 2021. godinu.

Županijska samouprava kao gestor Foruma za suradnju hrvatskih samouprava Šomođske županije donijela je odluku o produžetku ugovora s Kristinom Karner na godinu dana.

Predsjednik Hrvatske samouprave Novog Sela, ujedno zastupnik Hrvatske samouprave Šomođske županije Béla Szilágyi nazočne je obavijestio o prijavljenom projektu za obnovu Kuće hrvatske zajednice u Novom Selu (HACS Rinya – Dráva Szövetség / Közöségi célú fejlesztések). Kako se radi o projektu s naknadnim financiranjem potreban iznos zatražio je od Hrvatske samouprave Šomođske županije. Radi se o 2,8 milijuna forinti što je i izglasano, s tim da se sredstva vrate županijskoj samoupravi. Prihvaćen je proračun za 2022. godinu s prihodima i rashodima od 5 558 788 ft.

Napomenimo kako je Hrvatska samouprava Šomođske županije 25. ožujka dobila namjensku potporu u maksimalnom iznosu od 100 bodova, odnosno 4 524 400 ft, a ostvarila je i niz natječaja preko Fonda „Gábor Bethlen“. Pohvalimo Hrvatsku samoupravu Šomođske županije koja već niz godina dobiva 100 bodova. Ove godine u cijeloj zemlji od ukupnog broja svih trinaest narodnosnih samouprava na mjesnoj i županijskoj razini tek su pet dobile maksimalan broj bodova. Četiri njemačke na mjesnoj razini (Bóly, Újpetre, Üröm, Kerepes) i jedna hrvatska na županijskoj razini, Hrvatska samouprava Šomođske županije. Bodovanje se obavlja temeljem godišnjih zapisnika i ocjenom broja donesenih odluka.

Između ostaloga na ovoj je sjednici donesena odluka o sazivanju sjednice o suradnji u Novom Selu čije će troškove pokriti Samouprava te odluka o obnavljanju dosadašnjih ugovora o su-

radnji i potporama. Odlučeno je da Hrvatska samouprava Šomođske županije uplati godišnju članarinu SHM-u u iznosu od 5000 ft, podržana je suradnja s KUD-om „Podravina“ i KUD-om „Drava“, sportskoj udruzi Potonje izglasan je potpora od 100 000 ft, a sportskoj udruzi Lukovišća od 150 000 ft. Donesena je i odluka o potpori za djelovanje lukoviške Zavičajne kuće u iznosu od 600 000 ft, te je izglasana potpora od 200 000 ft za sudjelovanje na državnoj Kobasijadi. Razgovaralo se i o potpori i organiziranju plesačnica koje bi vodili Vesna Velin i Zoltán Vízvári, te je donesena odluka o potpori priredbi „Pisanice“. Ekipa Hrvatske samouprave Šomođske županije sudjelovala je na Podravskoj svinjokolji, za što je Samouprava izdvojila 150 000 ft. Donesena je i odluka o potpori i sudjelovanju na kolinju u Daranju, spomendanu Đure Frankovića, Hrvatskoj regionalnoj kulturnoj večeri, I. Hrvatskom glazbenom i gastro festivalu, te sudjelovanju Samouprave i osiguravanju sudjelovanja KUD-ova „Podravina“ i „Drava“ na Dravskom proljeću. Njih će pratiti Zoltán Vízvári i njegovi svirci. Odlučeno je kako će biti inicirano održavanje uskrse mise čije će troškove, kao i troškove agapea snositi Samouprava, isto tako i svete mise uz blagdan Svetog Josipa i agapea nakon mise, te je odlučeno da će se financirati troškovi hodočašća u Martince, gdje će svetu misu služiti Ilija Čuzdi. Donesena je i odluka o sudjelovanju i snošenju troškova sudjelovanja županijske ekipe na državnom malonogometnom kupu, kao i odluka o regionalnom natjecanju u stolnom tenisu i šahu.

Predsjednica Jelica Csende kod točke dnevnoga reda „Prikazivanje hrvatskih katoličkih izdanja“ rekla je kako je važno da vjericima budu dostupna vjerska izdanja. Stoga je na sjednicu pozvana dopredsjednica Odbora za vjerska pitanja HDS-a Lilla Trubić kako bi prikazala ista. Lilla Trubić je između ostaloga rekla kako je u 2022. godini osigurano izdavanje časopisa Zornicanova te kako u svakom broju ima njenih napisa. Brojevi časopisa će se tematski vezati uz Uskrs i državno hodočašće HDS-a koje će biti u Đudu 12. lipnja. Upoznala je nazočne s uređivačkom politikom časopisa i sadržajem objavljenih napisa te zamolila Samoupravu da pomogne u objavljivanju Zornicenove i njenom širenju u vjerskim zajednicama i crkvenim općinama. Samouprava je donijela odluku o potpori u korist izdavača s namjerom izdavanja i širenja Zornicenove te naručivanju Zornicenove, uz vjerska okupljanja, na teret svoga proračuna. Samouprava je donijela odluku i o kupovini Hrvatskog katoličkog kalendara 2022. za sve obrazovne institucije i vjerske općine/zajednice. Kalendar je predstavila njegova urednica Lilla Trubić koja je između ostaloga rekla kako se uređivanja prihvatila na molbu glasnogovornika Jozu Solge izrazivši nadu kako će moći nastaviti uređivački rad u suradnji s voditeljem Hrvatskog povjerenstva Pečuške biskupije Ladislavom Bačmaijem te kako će kalendar izaći i iduće godine.

-mcc-

Izvor: www.som-onkorm.hu

Mala stranica

Stiže nam Uskrs

Za tjedan dana stižu uskrsni blagdani. Uskrs je veliki blagdan koji se diljem svijeta proslavlja tradicionalnim običajima. Iznenadite i razveselite svoje najmilije raskošnim uskrsnim ukrasima, darovima i pripremite ukusne kolače.

USKRSNI VIJENAC

Kao baza vijenca mogu vam poslužiti robusni materijali iz prirode poput grančica vrbe ili cicamace. Vijenac potom nadopunite blagdanskim motivima: proljetnim cvijećem, zelenim grančicama, pisanicama, malim figuricama. Uskrsni vijenac možete napraviti i od proljetnog cvijeća kao što su narcisi, ljubičice ili zumbuli te ga iskoristiti na blagdanskom stolu umjesto košare za pisanice.

ČUPAVI PILIĆI

Nabavite dvije pufne (manju i veću) od žute ili neke druge boje, sitnije perje, ljepilo, komad narančastog, tvrdog papira, perlice ili sitne dugmiće (za oči). Konac ili traku ako želis objesiti pile na grančice, koje si stavio u okvir.

Izrada: Zalijepite manju pufnu na veću. Isijecite mali trokut od tvrdog narančastog papira, savijte ga po sredini i zalijepite kljun na manju pufnu. Na većoj pufni zalijepite krila od perja, stavite i jedno pero otraga, kao rep. Zalijepite dvije perle, kao oči. Ako hoćete negdje objesiti pile (npr. na grančice u okviru...) zalijepite na njega traku.

MRAMORNE PISANICE

Trebat će vam posuda dovoljno velika da u nju stanu dva-tri jaja, voda i lak za nokte. Zagrijte vodu do sobne temperature. To je najvažniji korak jer ako je voda prehladna ili pretopla, neće vam uspjeti. U vodu ulijte lak za nokte – što više boja, to bolje – i ne štedite! Malo promiješajte tekućinu da se na površini stvore mramorne šare i uronite jaje na par sekundi pa ga izvadite i ostavite da se suši. I to je sve, ponovite postupak za svako jaje i eto vam zdjele prekrasnih mramornih pisanica!

USKRSNI KEKSI

Potrebni su vam sljedeći sastojci: 300 g brašna, 100 g šećera u prahu, 2 vrećice vanilin šećera, 180 g hladnog maslaca, 1 jaje, naribana korica pola limuna, 2 žlice limunovog soka, prstohvat soli, marmelada, šećer u prahu.

Priprema: Sve sastojke osim marmelade stavite u zdjelu i umijesite tijesto, zatim omotajte prozirnom folijom i stavite u hladnjak na sat vremena. Rashlađeno tijesto tanko razvaljajte direktno na papiru za pečenje i izrežite kalupima u obliku jaja. Na svaki drugi keks izrežite manji krug. Kekse pecite 5-7 minuta na 180°C, ovisno o pećnici. Keksi trebaju ostati svijetli. Pečeni kekci na dodir su još malo mekani, ali hlađenjem će očvrtnuti. Ohlađene kekse spajajte marmeladom od marelica i posipajte šećerom u prahu.

Dvojezični križni put u Keresturu

U župi Uzvišenja Svetog Križa u Keresturu 11. ožujka u sklopu redovitih korizmenih petaka priređen je dvojezični hrvatsko-mađarski križni put koji su zajedno predvodili mjesni župnik Csaba Vaslabán i župnik župe Uznesenja Blažene Djevice Marije u Molvama vlč. Zdravko Tuba. U organizaciju se uključio i počasni konzul Republike Hrvatske u Velikoj Kaniži dr. Atila Kos, a podršku su dali i predstavnici Međimurske županije, zamjenik Župana Josip Grivec i Mario Moharić. Molitve na pojedinim postajama na oba su jezika čitali učenici i nastavnici Osnovne škole „Nikola Zrinski“, a počast križnom putu odali su i Zrinski kadeti.

Još prošle godine na inicijativu hrvatske zajednice u Keresturu, posredstvom počasnog konzula dr. Atila Kosa i uz pomoć Koprivničko-križevačke županije i molvanske župe započelo je održavanje dvojezičnih i hrvatskih misa u Keresturu. Također u sklopu te suradnje zajedničkim snagama, kao simbol zajedništva vjere ispred crkve podignut je i osvjetljeni križ. Molvanski župnik Zdravko Tuba redovito pomaže u služenju dvojezičnih vjerskih događanja, dolazio je i za vrijeme došašća, a ovaj put pomogao je u zajedničkom predvođenju križnoga puta u kojem je sudjelovalo mnoštvo mladih. Mjesni župnik želi postupno uvesti hrvatsku riječ, i to ne samo na misnim slavljinama, već i drugim vjerskim događanjima, jer upravo na taj način narodnosni jezik dobiva širi prostor u vjerskom životu, a njime i tolerancija te uzajamno poštivanje kulture i jezika.

Otac Zdravko Tuba s radošću pomaže pomurskoj hrvatskoj zajednici i prihvatio je poziv, na kojem se zahvaljuje, te obećaje da će kadgod može uvijek sudjelovati u keresturskim vjerskim sadržajima. Naglasio je kako osjeća otvorena srca pomurskih vjernika i keresturskog župnika, nada da će se druženje vjernika nastaviti te će i keresturski vjernici sudjelovati u vjerskim programima u marijanskom svetištu u Molvama. Pobožnost križnog puta predvodio je zajedno s keresturskim župnikom, a molitve su na postajama naizmjenično na hrvatskom i mađarskom jeziku čitali učenici i nastavnici Osnovne škole „Nikola Zrinski“.

„Put križa kao znak naš pogled uvijek usmjerava prema Isusu Kristu. Bog je učinio sve da bi se zbližio s čovjekom, svakim čovjekom: upravo milosrđe božje, ljubav božja očituje se kroz žrtvu Isusa Krista, kroz prihvaćanje križa u vlastitom životu, ali sve u pogledu uskrsnuća i novog života. Zato Isus kaže 'Tko hoće ići za mnom, neka uzme svoj križ, i neka me slijedi'. Nikad nismo sami na tom putu, slijedeći Krista, slijedimo ga i kroz teškoće, muke i patnju, ali još više kada i mi imamo otvorene oči za potrebe bližnjega koji trpe, koji pate, koji plaču, koji stradavaju i otvara se naše srce, kao što je Kristovo bilo otvoreno za potrebe bližnjega“, rekao je otac Zdravko Tuba na kraju križnoga puta.

Na pomurskim hrvatskim vjerskim događanjima uvijek je među prvima Ivan Gudlin iz Preloga, koji ima vinograde na mađarskoj strani. Nije mu bilo teško ni ovaj put doputovati u Kerestur i jačati hrvatsku zajednicu u molitvi.

„Svake nedjelje idem na misu doma, a kada sam u Mađarskoj onda ovdje. Ako nisam na misi onda ni ne znam da je nedjelja. Život mi nije bio lagan, imao sam dosta poteškoća, u velikoj tuzi što mi je sin poginuo našao sam mir i ljubav u Bogu, oduvijek me on čuva i osjećam da sluša moje molitve. Pomažem ovdašnjim ljudima, župnicima, često ih zovem u svoj vinograd, organiziram Vincekovo, Martinje. Najviše volim pomagati starijim ljudima i onima koji su u teškoćama, svi to znaju i to mnogi cijene. Mislim da bez prijateljstva i ljubavi život ništa ne vrijedi, moramo biti dobri i umjereni u svemu, biti zahvalni na onome što imamo“, rekao je gospodin Gudlin, koji je i na hodočašću u Komar bio među prvima.

Beta

Križni put predvodili su župnici Csaba Vaslabán i vlč. Zdravko Tuba

Učenik 8. razreda Milán Deák čita molitvu

Predstavnici Međimurske županije sudjelovali su na križnom putu

Klanjamo ti se

Pomoć Ukrajini

Za vrijeme boravka u Szarvasu u sklopu I. Sportskog turnira narodnosnih škola predsjednik Rumunjske državne samouprave György Kozma izjavio je kako će se predstavnici trinaest priznatih narodnosti u Mađarskoj pokušati ujediniti i pomoći izbjeglicama iz Ukrajine. Pomoć će se prikupljati preko mjesnih narodnosnih samouprava, narodnosnih institucija i narodnosnih civilnih udruga, a donacija će biti dostavljena programu Híd Kárpátaljáért/Most za Zakarpartje. Izbjegloj djeci koja stižu u Mađarsku obrazovnim institucijama narodnosti omogućit će se obrazovanje i pružiti potrebna skrb.

Pozivaju se pripadnici narodnosti da uplatom novčanih donacija pomognu izbjeglicama iz Ukrajine koji se nalaze u prihvatnim centrima u Mađarskoj.

Poštovani Podupiratelji!

Primarni cilj Zaklade za hrvatsko školstvo u Mađarskoj utemeljene 2017. godine je pružanje potpore pripadnicima hrvatske nacionalne manjine za vrijeme tuzemnog i inozemnog školovanja u obliku isplate stipendije. Prioritet zaklade je područje hrvatskog odgoja, obrazovanja te znanstveno-istraživačkoga djelovanja, kao i podržavanje međusobnih veza hrvatskih zajednica, baštinjenje vrijednosti i tradicija Hrvata u Mađarskoj.

Ljubazno vas molimo da podržite rad Zaklade uplatom 1% poreza.

Porezni broj: **19039633142**

S poštovanjem,

dr. Ernest Barić
predsjednik Upravnog vijeća

KESZTHELY

Nakon radnog sastanka počasnog konzula Republike Hrvatske u Nagykanizsi dr. Atila Kosa i župana Međimurske županije Matije Posavca koji je održan s ciljem unapređenja prekogranične suradnje Međimurske županije i Zalske županije međimurska delegacija posjetila je Muzej Helikon u Keszthelyu gdje ih je primio ravnatelj Muzeja Helikon Róbert Pálkás. Feštetićeve dvorce u Keszthelyu i Pribislavcu povezuje bogata prošlost na koju partneri mogu graditi buduće zajedničke projekte radi očuvanja povijesne baštine. U delegaciji Međimurske županije bili su župan Matija Posavec, saborska zastupnica Boška Ban Vlahek, ravnateljica Muzeja Međimurja Čakovec Maša Hrustek Sobočan, direktor Turističke zajednice Međimurske županije Rudi Grula, ravnateljica Javne ustanove za razvoj Međimurske županije Sandra Polanec Marinović i počasni konzul dr. Atila Kos.

POMURJE

U svakom hrvatskom pomurskom naselju započela je humanitarna akcija pomoći Ukrajini. Predsjednica Hrvatske samouprave Zalske županije Marija Vargović posjetila je prihvatilište izbjeglica u Velikoj Kaniži kako bi se informirala o njihovim potrebama i o tome kako može pomoći hrvatska zajednica. Prema informacijama dovoljno su opskrbljeni namirnicama pa je dogovoreno da će svakog dana netko iz hrvatske zajednice ispeći kolače kako bi obiteljima koje se nalaze u teškom položaju unijeli vedrinu u svakodnevicu. Pomurska tijela mjesne uprave i hrvatske samouprave također su objavile humanitarnu akciju prikupljanja namirnica. Mjesna samouprava Kerestura uredske prostorije seoskog doma opskrbila je posteljama, posteljinom i namještajem za primanje tridesetak ukrajinskih izbjeglica.

U spomen

ANICA TORJANAC (1949. – 2022.)

Nakon duge bolesti 27. veljače preminula je nekadašnja doravnateljica Osnovne škole u Murakeresturu.

Anica Torjanac rođena je 1949. godine u Semartinu u šokačkohrvatskoj obitelji. Sretno i bezbrižno djetinjstvo provela je u rodnome selu. Nakon osnovnoškolskog i srednjoškolskog školovanja upisala se na Visoku nastavničku školu u Pečuhu, gdje je stekla zvanje učiteljice

hrvatskog i mađarskog jezika. Godine 1989. na filozofskom fakultetu ELTE stekla je diplomu nastavnice hrvatskog jezika.

Učiteljski rad počela je u Murakeresturu. Predavala je hrvatski jezik. Ubrzo je postala doravnateljica tamošnje osnovne škole. Godine 1985. vratila se u Baranju kako bi bila bliže roditeljima. Između 1985. i 1993. godine predavala je hrvatski jezik u Beremendu. Od 1993. sve do umirovljenja radila je u Obrazovnom centru i školskoj upravi Južnog Zadunavlja

Anica Torjanac bila je vrlo aktivna u svim područjima hrvatskog narodnosnog školstva. Podučavala je osnovnoškolce, obnašala dužnost doravnateljice, voditeljice školskih radnih zajednica, školske nadzornice, narodnosne referentice i stručnjakinje za javno obrazovanje. Napisala je udžbenike i radne bilježnice za niže razrede osnovnih škola. Predavala je metodiku na Sveučilištu u Pečuhu.

Kao stručnjakinja za javno obrazovanje ocjenjivala je lokalne kurikulume i pedagoške programe.

Svoj uzoran posao obavljala je s velikom odanošću, temeljitim stručnim znanjem i ustrajnošću.

Uz pedagoški rad poštovanja je vrijedna i njezina aktivnost na jačanju narodnosnog identiteta. Bila je i zastupnica Hrvatske samouprave te predsjednica Društva Šokača-Hrvata Južne Baranje.

Draga Anice! Čuvši žalosnu vijest tuga se uvukla i u srca keresturskih Hrvata. Članovi KUD-a nikada neće zaboraviti svatove koje ste tako lijepo i veselo obradili. Bivši učenici sjećaju se zanimljivih školskih satova te kampova u Zali i Hrvatskoj gdje ste zajedno provodili lijepe ljetne dane. Kolegice ti se zahvaljuju na stručnim savjetima, usavršavanjima i razgovorima poslije nastave, u večernjim satima. Kako smo plakali kada si otišla! Oprostili smo se u nadi da ćemo se povremeno sretati. Dana 27. veljače otišla si tamo odakle nema povratka.

Počivaj u miru u baranjskoj zemlji u koju su umiješane grudice zalske ilovače.

Hvala ti, Anice kaj smo te imali!

Erika Rác

I. Narodnosni sportski vikend

U Szarvasu je u organizaciji državnog tajništva za vjerske i narodnosne odnose od 4. do 6. ožujka održan prvi sportski turnir narodnosnih škola. Turnir je okupio učenike narodnosnih srednjih škola (gimnazija), djelatnike državnog tajništva za vjerske i narodnosne odnose, predsjednike narodnosnih državnih samouprava te glasnogovornike narodnosti odnosno zastupnika narodnosti u Mađarskom parlamentu. Druženje je otvorio državni tajnik za vjerske i narodnosne odnose Miklós Soltész, rekavši kako bi volio da ova manifestacija postaje tradicionalna, „jer ona dokazuje kako narodi i narodnosti mogu živjeti jedni s drugima u miru i ljubavi“, donosi MTI. Sportski vikend održan je u gradiću Szarvasu kojeg su naselili Slovaci prije 300 godina i u kojem i danas djeluje aktivna slovačka zajednica. U sportskom centru okupili su se srednjoškolci rumunjske, srpske, njemačke, hrvatske i slovačke narodnosti, dečki i djevojke, kako bi se ogledali u dvije sportske discipline, dvoranskom nogometu i rukometu. Događaju je između ostalih nazočio i predsjednik HDS-a Ivan Guban koji je igrao nogomet za ekipu državnog tajništva, predvođenu državnim tajnikom Soltéšom. Ekipa državnog tajništva odigrala je revijalnu utakmicu s nogometnom ekipom sastavljenom od učenika njemačke, rumunjske, srpske, slovačke i hrvatske narodnosti. U daljnjem su se odvijala nadmetanja odbojkaških i nogometnih ekipa njemačke, slovačke, slovenske, rumunjske, srpske i hrvatske narodnosti. Na turniru se natjecalo osam ekipa. Krležina nogometna ekipa (dečki) u konkurenciji osam ekipa osvojila je 4. mjesto, a odbojkaška ekipa (cure) 2. mjesto. Na turniru je sudjelovalo dvjestotinjak učenika iz osam naselja i osam narodnosnih gimnazija. Na turniru su sudjelovali i HOŠIG-ovi učenici.

Malonogometna ekipa Hrvatske škole Miroslava Krleže

FOTO: MARIJA PRODAN

-mcc-

VII. HRVATSKA DRŽAVNA KOBASIJADA
 U PEČUHU, 23. TRAVNJA 2022. GODINE U 19:00 SATI
 SPORTSKA DVORANA „LAUBER DEZSÓ“

NASTUPAJU:
TS KOPRIVE

Narudžba ulaznica:
 hds.kpcohm@gmail.com
 Informacije:
 Gabi Kohuth +36 30 392 7013
 Damir Solga +36 70 521 9527
 Pečuh, Hrvatski dom (Jókai tér 11.)

ORGANIZATORI:
 KULTURNO-PROSVJETNI CENTAR I
 ODMARALIŠTE HRVATA U MAĐARSKOJ,
 HRVATSKA DRŽAVNA SAMOUPRAVA

TO FERMATA

Pozivnica!

Srdačno čekamo vas na 25.
 tradicionalni Hrvatski bal
 u Undu!
 17.04.2022. nedilja
 Otvaranje: 19:00 uri
 Nastupa: HKD "Veseli Gradišćanci"
 Svira: Pinka-Band
 Ulaznica: 6000ft s večerom